

Obsah

Předmluva (Jiří Šolc)	13
-----------------------------	----

UMĚLÁ VÝŽIVA KOJENCŮ (Jiří Nevoral)	15
--	-----------

1. Úvod	17
2. Počáteční mléka	17
2.1. Bílkoviny	17
2.2. Sacharidy	18
2.3. Tuky	19
2.4. Minerály	19
3. Počáteční kojenecká výživa ze sóji	21
4. Přípravky kojenecké výživy se sníženou antigenicitou	21
5. Mléka pro nedonošené děti a děti s nízkou porodní hmotností	23
6. Antirefluxová mléka	24
7. Mléka bez laktózy	24
8. Pokračovací mléka pro starší kojence	24
9. Neupravované kravské mléko	25
10. Kozí mléko	26
11. Příkrmy	26
12. Přidavky	28
Literatura	29

RIZIKA ALTERNATIVNÍHO STRAVOVÁNÍ V DĚTSKÉM VĚKU (Pavel Frůhauf)	31
--	-----------

1. Úvod	33
2. Definice	33
3. Rizika a pozitivní aspekty alternativní výživy	35
3.1. Pozitivní vlivy	35
3.2. Potenciální rizika	35
3.2.1. Parciální nutriční rizika (řazení určuje míru závažnosti)	35
3.2.2. Globální nutriční rizika	37
3.3. Reprodukční problémy	39
3.3.1. Fytoestrogeny	39
4. Výskyt vegetariánských výživových tendencí	40
4.1. Zahraníční údaje o výskytu vegetariánství	40
4.2. Údaje o restrikcích živočišné stravy v České republice	40
4.2.1. Průzkum postojů k výživě u žáků 8. tříd v r. 1996	40

4.2.2. Stanovení vegetariánských výživových tendencí v populaci žáků 8. tříd v České republice	41
4.2.3. Průzkum alternativních výživových zvyklostí u středoškolské mládeže v Praze v roce 1995	42
5. Přístup k dítěti s alternativní dietou	42
5.1. Diagnostika a zhodnocení výchozího stavu	42
5.1.1. Semivegetariáni	43
5.1.2. Lakto-ovo-vegetariáni	43
5.1.3. Vegani	43
6. Nutriční intervence	43
6.1. Zdroje	43
6.2. Plánování vegetariánské diety	44
6.3. Frekvence podávaných ekvivalentů	45
6.4. Praktické poznámky	46
6.5. Příklady nutričně dostatečného vegetariánského jídelníčku	46
6.6. Problematika kojení a jeho náhrady	47
6.7. Sledování stavu výživy	48
7. Závěr	48
Literatura	48

VAKCINACE DĚTÍ PROTI VIROVÉ HEPATITIDĚ B

<i>(Luděk Rožnovský, Vladimír Plesník</i>	51
1. Úvod	53
2. Odhad výskytu VH-B ve světě a v Evropě	53
3. VH-B a vznik chronických chorob	55
3.1. Způsoby přenosu v populaci	55
3.2. Závislost rozvoje chronického onemocnění na věku v době nákazy	56
3.3. Závislost vzniku chronické infekce dětí na imunitním stavu matky	58
4. Vakcíny proti VH-B	59
4.1. Jednosložkové vakcíny	59
4.2. Vicesložkové a vyvíjené vakcíny	61
4.3. Vlastní studie s vakcinací proti VH-B	62
4.3.1. Studie s tetra vakcínou u kojenců	62
4.3.2. Studie s intradermální aplikací vakcíny	63
5. Sledování účinnosti vakcinace a potřeba revakcinace	64
5.1. Sledování anti-HBs po vakcinaci	64
5.2. Známky kontaktu s virem HB	65
5.3. Revakcinace	66
6. Vývoj názorů na imunizaci proti VH-B	67
6.1. Rozvoj ochrany proti VH-B	67
6.2. Současné doporučení WHO pro vakcinaci	69
6.3. Situace v Evropě	70
6.4. Očkování proti VH-B v České republice	71
6.5. Vlastní soubor vakcinovaných dětí HBsAg pozitivních matek	72
7. Možnosti plošné vakcinace v ČR	75
8. Závěr	76
Literatura	77

WILSONOVA NEMOC *(Petr Dědek, Oldřich Pozler, Magdalena Holečková, Jan Nožička, Josef Špaček, Jiří Čihula)*

83	85
1. Úvod	85
2. Historie	85
3. Genetika a epidemiologie	85

4. Patogeneze	86
5. Klinický obraz	87
5.1. Hepatální forma	87
5.2. Neurologická forma	88
5.3. Psychiatrická forma	89
5.4. Vzácnější formy	89
6. Diagnostika	90
6.1. Kayserův-Fleischerův prstenec	90
6.2. Ceruloplazmin	91
6.3. Měď v séru	92
6.4. Odpad mědi v moči	92
6.5. Vyšetření jaterní tkáně	93
6.5.1. Obsah Cu v sušině jaterní tkáně	93
6.5.2. Histologické, histochemické a elektronmikroskopické vyšetření jaterní tkáně	95
6.6. »Radiocopper ceruloplasmin incorporation test«	95
6.7. Genetické vyšetření	98
7. Terapie	98
7.1. Konzervativní terapie	98
7.1.1. Dieta	99
7.1.2. Léky	99
7.1.3. Monitorování terapie	102
7.1.4. Obecné poznámky k medikamentózní terapii	103
7.2. Transplantace jater	104
8. Screening	104
9. Prognóza	105
10. Závěr	105
11. Soubor pacientů	106
Literatura	110

TRANSPLANTACE JATER U DĚTÍ

<i>(Pavel Trunečka, Miroslav Ryska, František Bělina)</i>	115
1. Úvod	117
2. Výsledky transplantace jater u dětí	117
3. Indikace k transplantaci jater u dětí	118
4. Kontraindikace transplantace jater	122
5. Technika transplantace jater u dětí	122
6. Komplikace transplantace jater	125
7. Imunosupresivní terapie	126
8. Rekurence chorob	127
9. Vývoj dítěte po transplantaci jater a kvalita života	128
Literatura	129

VROZENÉ STŘEVNÍ DYSGANGLIONÓZY: DIAGNOSTIKA A TERAPIE

<i>(Richard Škábá, Jaromír Hořák, Daniela Dudorkinová)</i>	133
1. Úvod	135
2. Klinický obraz VSD	136
2.1. Hirschsprungova choroba	136
2.2. Hypoganglionóza	138
2.3. Střevní neuronální dysplazie	139
3. Vyšetřovací metody u VSD	139
3.1. Anorektální manometrie	140

3.2. Irigografie a defekografie	141
3.3. Střevní biopsie	144
4. Terapie	145
4.1. Hirschsprungova choroba	145
4.2. Hypoganglionóza	148
4.3. Intestinální neuronální dysplazie	149
5. Závěr	149
Literatura	150

SYNDROM KRÁTKÉHO STŘEVA U DĚTÍ (Pavla Nevolová, Richard Škába)

1. Úvod	155
2. Definice	155
3. Etiologie	156
4. Základní patologické a patofyziologické údaje	156
4.1. Délka střeva	156
4.2. Duodenum	157
4.3. Jejunum	157
4.4. Ileum	157
4.5. Ileocékální chlopeň	158
4.6. Kolon	158
5. Adaptace reziduálního střeva	158
6. Klinický průběh SKS	159
6.1. Ztráty vody a elektrolytů	160
6.2. Nutriční deficity	160
6.3. Bakteriální přerůstání	161
6.4. Ledvinné a žlučové kameny	161
6.5. D-laktátová acidóza	161
7. Terapie	162
7.1. Totální parenterální výživa	162
7.1.1. Domácí TPN	163
7.1.2. Komplikace TPN	163
7.2. Enterální výživa	165
7.3. Medikamentózní terapie	166
8. Monitorování terapie	168
9. Chirurgická terapie	168
9.1. Netransplantační chirurgická terapie	168
9.1.1. Enteroplastika s taperingem	170
9.1.2. Interpozice kolon	170
9.1.3. Longitudinální prodlužování střeva	170
9.2. Transplantace střeva	171
10. Prognóza	173
11. Vlastní zkušenosti ze souboru pacientů FN Praha-Motol	174
12. Závěr	175
Literatura	176

IMUNOPATOGENETICKÉ MECHANISMY CELIAKIE

(Helena Tlaskalová-Hogenová, Ludmila Tučková, Renáta Štěpánková, Maria Farre Castany, Hana Kozáková, Jiří Šinkora, David P. Funda, Kamila Karská, Stanislava Krupičková, Božena Cukrowska, Jiří Nevořal, Radana Kotalová, Oldřich Pozler, Miloš Dvořák, Petr Kocna, Přemysl Frič)	179
--	-----

1. Úvod	181
2. Definice	182
3. Celiakie – autoimunitní choroba?	183

4. Protilátky proti gliadinu a autoprotilátky	184
5. Buněčné populace odpovědné za vznik a vývoj choroby	186
6. Experimentální modely celiakie	188
7. Dermatitis herpetiformis Dühring – kožní forma celiakie?	189
8. Vztah imunologických nálezů k vyhledávání a diagnostice celiakie	191
9. Závěr	193
Literatura	193

DIAGNOSTIKA CELIAKÁLNÍ SPRUE V KLINICKÉ PRAXI

(Oldřich Pozler, Helena Tlaskalová, Zdeněk Nožička, Petr Dědek)

1. Úvod	201
2. Typy (formy) celiakální sprue	202
2.1. Aktivní CS	202
2.2. Silentní CS	203
2.3. Latentní CS	203
2.4. Potenciální CS	203
3. Vyšetření v současnosti nezbytná pro přesnou diagnostiku CS a pro další sledování pacientů s CS	204
3.1. Střevní biopsie	204
3.2. Protilátky proti gliadinu	205
3.3. Protilátky proti retikulinu	206
3.4. Protilátky proti endomyziu	206
3.5. IgA v séru	207
3.6. Testy střevní permeability	207
3.7. HLA antigeny	207
4. Obvyklý postup v diagnostice CS	208
4.1. Anamnestické údaje a/nebo klinický nález suspektní pro diagnózu CS	208
4.1.1. PPE pozitivní	208
4.1.2. PPE negativní	209
4.2. Anamnestické údaje a/nebo klinický nález necharakteristické pro diagnózu CS	210
4.2.1. Vyhledávání silentní, latentní nebo potenciální CS mezi nejbližšími příbuznými nebo u chorob asociovaných s CS	210
4.2.2. Vyhledávání silentní, latentní nebo potenciální CS mezi zdravou populací (screening CS)	210
5. Úloha expozičního testu s lepkem v diagnostice CS	210
6. Sledování dětí s CS	211
7. Perspektivy v diagnostice CS	211
Literatura	212

INFEKCE HELICOBACTER PYLORI U DĚTÍ (Miloše Sedláčková)

1. Úvod	219
2. Epidemiologie	221
2.1. Přenos oro-orální	222
2.2. Přenos gastro-orální	223
2.3. Přenos feko-orální	223
2.4. Přenos maternálních protilátek proti H. pylori	223
2.5. Přenos ze zevního prostředí	224
2.6. Přenos od zvířat	224
3. Diagnostika infekce H. pylori	225
3.1. Invazivní metody	225
3.2. Neinvazivní metody	225
3.2.1. Dechový test	225

3.2.2. Sérové protilátky proti <i>H. pylori</i>	226
3.2.3. Sérové protilátky proti proteinům Cag A a VacA	226
3.2.4. Specifické protilátky ve slinách	226
3.2.5. Vyšetření protilátek proti <i>H. pylori</i> v moči	227
3.2.6. Vyšetření <i>H. pylori</i> v zubních povlacích a periodontu	227
3.2.7. Vyšetření <i>H. pylori</i> ve stolici	227
4. Imunopatologie infekce <i>H. pylori</i>	227
5. Následky infekce <i>H. pylori</i> u dětí	228
5.1. Gastritida	228
5.2. Peptické vředy	229
5.3. Poruchy růstu adolescentů	230
5.4. Anémie	230
6. Symptomatologie	230
7. Terapie infekce <i>H. pylori</i> u dětí	232
8. Závěr	234
Literatura	235

MOLEKULÁRNĚ BIOLOGICKÉ VYŠETŘOVACÍ METODY K DETEKCI *H. PYLORI*

<i>(Emanuel Zďárský)</i>	239
Literatura	243

PERKUTÁNNÍ ENDOSKOPICKÁ GASTROSTOMIE U DĚTÍ

<i>(Antonín Kolek, Vlastimil Procházka)</i>	245
1. Úvod	247
2. Technické způsoby zavedení PEG	249
2.3. Zavedení gastrostomie pod rtg kontrolou	252
2.4. Gastrostomický »knoflík«	253
3. Indikace k PEG	254
4. Klinická problematika z pohledu pediatra	254
5. Kontraindikace	255
6. Komplikace	256
6.1. Mortalita	256
6.2. Velké komplikace	256
6.3. Malé komplikace	257
6.4. Technické komplikace	257
6.5. Gastroezofageální reflux	257
7. Podávání výživy	258
8. Péče o gastrostomii	259
9. Výhody PEG oproti nazogastrické sondě	259
10. Výhody PEG oproti chirurgické gastrostomii	259
11. Klinické zkušenosti s užitím PEG u chorob s častými poruchami výživy u dětí	260
11.1. Dětská mozková obrna	260
11.2. Cystická fibróza	260
11.3. Crohnova choroba	261
11.4. Maligní onemocnění	261
11.5. HIV infekce	261
11.6. Pohled rodičů, ošetřujícího personálu a pacientů na výživu cestou PEG	262
12. Vlastní zkušenosti	262
Literatura	264
Autoři	269